

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§.28. Lacrymis. Lacrymis cuncta confringit quam aquarum maris rubri.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53104](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53104)

PROV. 15.
14.

mus: Nubes & ventus, & pluvia & non sequentes, virginesque & promissa non complens. Quamvis est illorum numerus: accedit ad conficiendum, si etis coram crucifixo, mille profers argumenta & gemis lingua efformas, ut eximium aliquod quis possit sperare beneficium: porro si pluvia non subsequatur lacrymarum, omnia ad primum venti turbine evanescent. Quam cito eorum omnium que Deo spondisti memoriam abijt: si de quantis dici potest illud quod Dominus Moyse de populo suo peritaci: *Recesserunt cito de via quam ostendisti eis*: quod commodum adfert & horrea replet, nubes dixeris esse tacitas, que nullo premissio tonitru aut fulgure aquas deplunt temperatas, plura habent opera quam verba, plura facta quam strepitus, illas bene dixeris aquas optimas & saluberrimas: ita hæ sunt que maximi referunt. Ecce mulier hæc que nullo tonitru, commotione, strepituque verborum tantam effundit pluviam, *vel lacryma cæperit rigare pedes eius.*

§ 28. Lacrymis. *Lacrymis cuncta confringit Draconis capita, quarum virtus efficiatior est quam aquarum maris rubri.*

77

Qvam propositi tenax ovis hæc Christum sequitur Pastorem? nouerat etenim quod illius sequendo vexillum illam diabolus pone esset persecutus: quod remedium vires illi confringendi & impetus retundendi? Lacryma: nihil sic demonis elidit vires, nihil potest peccator illi sic opponere, ac cordis lacrymas. Quam primum pertinax ille Pharao vult Dei populum, quem tanto tempore sibi subditum habuerat, & operibus luti ac laterum opprimerat durioribus, nec nõ millenis alijs examinaisset aduersitatibus, iam eo tenderet ubi Deo sacrificaret eiisque se famulatum consecraret, tanta ferrox rabie incanduit, ut animo proflus commoto eum sequi decreuerit, quò rediret priori subijceret premeretque feruente superbus incedebat & iratus nimis millenos secum ducens nobiles, spiras minarum & cædis: *Dixit inimicus: persequar & comprehendam: diuidam spolia, implebitur anima mea, interficet eos manus mea.* Quid consilij capiet Dei populus? Domine, sic orat Moyse, quis nos ab hoste inebit? aquæ, respondet Dominus, hoc tu pelagus ingredere. Ingridiuntur & a tergo illos Pharaos copijs suis instructus insequitur. Quam iam ulterius erat progressus, conglomerantur aquæ cunctisque medijs inuo-

I.
Lacryma diabolo caput confringunt.
Eco. 15. 9.

luunt fluctibus, sic ut illis nec consilium, nec robur superesset, omnes anxij, omnes miseri omnesque submersi. Hoc versu suo celebravit palamographus: *Contribulasti capita draconum in aquis.* Ps. 73. 17.

Quamprimum peccator diuino fultus subsidio tyrannicam diaboli cogitat excoere feruitutem, & abire ut serio cogitet diuinoque se mancipet obsequio, ac de seipso sacrificium offerat: nouis accenditur furis in eum diabolus & maiori fertur in eum violentia, copijs & exercitiibus, ut ipse Christus ait, alios sibi conquiens diabolus potentia non inferiori validos. Ne vobis, filij mei (sic suos hortabatur monachos Diu Anthonius) hoc peruiadeatis quod si Daemonem repudiare statuitis & ad Deum confugere, vos diabolus quietos pacatosque esse patietur: rabie tibi bellum indicet multo sauiori, teque sibi studebit denuo subijcere. Quid consilij? ingredere, ex consilio D. Bernar. paucitudo pelagus, illam assilume animo constanti & imperturbato, conuoluantur aquæ id est ex ambobus oculis lacrymæ, fiantque fontes: sunt etenim illæ que Scitaniam medijs demergunt fluctibus, caput eius contribulant, vires eneruant, consilium eludunt & sapientiam: *Contribulasti capita draconum in aquis.* Opinatur D. Bernard. quam primum aquas cernit lacrymarum Lucifer, ita eum tartareis suis legionibus perturbatur, sicut Pharao, eiusque exercitus, quando maris super se fluctus undaque vidit itruentes: *Illi in fluctibus isti in seibus maris illi amari isti puto & nunc clamare damoniam: sugiamus Israeliam quia Deus pugnat pro eo.* Quando te conspiciat diabolus plorantem, quando feruente ex corde contrito pro undis lacrymas, iam illi vires languent, potestas infirmatur, fugamque meditat. Hæc ex Davide discimus: *Deus vitam meam annuntiat tibi, posuisti lacrymas meas in conspectu tuo: sicut & in promissione tua, tunc conuertentur inimici mei retrorsum.* Dñe Deus peccata mea confessus sum, & coram te vitæ meæ delicta proposui, siens largiter fundensque lacrymas tuis Domine mi tibi noui esse acceptas, vidique quod mihi promiseras, sc. inimicos meos terga vertere, nec ulterius posse progredi. O quale robur lacrymarum, quibus placatur Deus, confunduntur inimici, & eorum superbia humiliantur. Nefas est D. Laurentij Iulianiani subijcere sententiam: *O lacryma humilis tua est potentia, tuum regnum tu tribunal iudicis non vereris, inimicorum tuorum accusationibus silentiū imponis. Non est quæ ad Deum te accedere vetet. Si sola intras vacua, non redibis: quid plura? nimis inuincibilem ligas omnipotentem,*

II.
Et demones demergunt.

D. BERN.
Ser. 39. in
Cant.

Ps. 55. 9.

III.
Lacrymarum quantæ sit potentia.
D. LAURE.
Iulian. lib.
de ligno vite c. 9.

potentem, inclinat filium virginis, aperit calum, fugat diabolum. Quis mihi tempus dederit & occasionem, ut his epithetis immoremur explicandis: Primum tantum & secundum expendamus. In primo dicitur: *Tua est potentia*. O quam ineffabilis potentia lacrymarum: Expendit D. Chrylost. potentiam ignis peccati & flammaram infernitata est: ignis peccati potentia tanta vis, ut dum comprehendit & serio se pascit in anima, illum Angeli nequeant extinguere, sed Dei sequitur omnipotentia. Magna, o fectō videtur ignis potentia, quem dicunt D. Antonij, qui si quempiam apprehenderit licet in extremo tantum digeret vel manus, nullum ē medicinis creatis accipit remedium: nec frigidæ sufficit aquæ, nec recētia vnguenta, nec herbarum vigor Indiarum. Eadem imo maior invenitur differentia quo ad potentiam inter ignem huic & alterum, quam inter animam & corpus: & ille quem hic habemus si comparemus alteri, pīctis videtur, calor hic collatus cum altero, frigus esse cōsēbitur: nec vlla potest sufficiens adferri comparatio, cum eius actiuitas ad ipsos spiritus extendatur. Vnde dum ignis peccati succenditur in anima, sola potest illum extinguere Dei omnipotentia: *Deus noster Deus saluus faciens & Domini Domini extitit mortis: ita pfallit Dauid.* Nos ab igne saluare peccati soli diuine seruat omnipotentia, & à morte ad vitam suscitare, ita illi proprium est, ut necesse sit idem bis repetere: *Domini, Domini.* Ignem igitur statue tibi non vnus nec duorum, sed criminum innumerabilium, flammam excitabunt illa vehementiorem quam fornax egisset Babylonica: nouens autem vel vnam lacrymulā (ex mente D. Chrylosto). Sufficere ut omnes eorum flammam extinguat, si de corde verè contrito prosiliat: *Multus peccati ignis & modica lacryma illum extinguet.*

73 Ad cælum vsque ascēdebant flammæ peccatorum Niniue: *Ascēdit malicia eorum coram me.*
 IV. conq̄rētur Dominus Propheta: Iona, & quādam lacryma primū ex corde fleuerunt omnem hanc extēplō flammam extinxerunt. Expende quod prius diximus de præclaro illo omnipotentia Dei facinore, quo maris fluctibus Pharaonem eiusque populū absorbitur de quo sic sermo diuinus: *Intulit currum & omnem populū suū ut sumpsit secum, tulitq̄ sexcentos currus electos & tiqui, ad quāquid in Ægypto currum suū & duces totius exercitus.* Multa videtur dixisse Iosephus exercitum huic roburq̄; describens, aiens multos fuisse currus falcatos, septem millia equitū, & duodecim millia pedum: ceterum plura dicit Spī Hieron. Bap̄. de Lamea, Tom. III.

ritus S̄m præfatis verbis, cum dicat quod in Ægypto non reliquerit aut hominem aut currum aut quid aliud quod secū trahere potuisset quod non attraxerit: suam Deus in hoc eximiam prodidit potentiam: quandoquidem reducens super eos aquas maris, omnes p̄refocavit in aquis, ut nec vnus superesset de tanta clade nuntius. Et quomodo: *Inuoluit eos Dominus in medijs fluctibus: & nec vnus quidem superfuit.* Opus certè diuinum & Dei dignum omnipotentia, quod ut tale decantauit solemniter Moyses eiusque soror Maria, omnesque ceteri: *Cantemus Domino, gloriōse & nimis magnificatus est.* Excellens vere opus, quod tamen excellentius visum fuisset, si factum fuisset in Iordanis flumine: quia in mari copiose sūt aquæ quibus sexcenti inuoluantur exercitus sicut hic, si tot fuissent. Verum in Iordane tantō sunt pauciores, quibus hostes implicentur quanto minor est ipso mari fluius. Quod si Deus opus illud vnica aquæ gutta perficeret, quæ cum sit tam exigua ut caput vnus acicula, tantumque illi robur & virtutem tribueret, ut omnes quotquot essent inuolueret, & merfos absorberet, licet multo plures forent, ut nec Rex, nec nobilis, nec equus, nec currus, nec miles superesset, quale foret illud tam eximium diuinæ facinus omnipotentia? Hoc opus est, ita hoc opus est quod vnica potest efficere lacrymula: *O lacryma humilis tua est potentia.*

Quam numerosum Pharaō Tartareus confliat exercitum dæmonum & peccatorum? Iam Vna lacryma Dominica tertia diximus peccatum esse dæmonis equum cui insidet & cum quo ingreditur. Quam immensum iunxerat exercitum contra peccatricem hanc, quam indicat Euangel. dicens: quod à septem esset oblecta dæmonibus? Quot equos quot produxit in campum milites peccatorum? Potentissimus est hic Rex Pharaō de quo legitur: *Non est potestas super terram quæ comparetur ei.* Potentes sunt equi, & robusti milites tantorum criminum mortalium, adeoque fortes ut ad evertendam potentiam vel minimi eorum tota creata natura minimè sufficere, sed nec illa quam Deus creare potest, accedat tota licet Angelica. Viden tantum exercitum? Vna lacryma de corde contrito scaturiens satis est, ut omnes demergat, omnes absumat, ut nec vnus de tot militibus euadat incolumis. O quæ potest huic potentia comparari: an similem in Dei creaturis vel vidisti vel audisti.

Ex præfatis ænigma declaratur à Salomone 79
 propositum: *Est qui redimat multa modico pretio Eccli. 10.*
 & restituent ea in septuplum. Debet plus quàm 11.
 2222 centum

V. Vna lacryma omnia delet peccata.

Tob 41. 24

entium millicies, & illas in septuplum soluit re-
 minima quam ventus in aëta spargit. Quod est
 hoc minimum tantæ virtutis tantæque poten-
 tiæ? Ergo conijciam (inquit D. Petr. Raban. quem
 sequitur doctissimus Nicolaus:) peccati debito
 quale comparandum? Vnicum morale tantum
 inducit vt illius reus de iorem se statuat pre-
 tij adeo excessiui, vt quodlibet aurum, argentū,
 gemmæ, creaturæ, licet Angelos adiunxeris non
 sint æquale pretium. Si tale sit vnus tantum-
 modo peccati debitum, quantum augebitur,
 dum tanta multiplicatur, vt videantur infinita?
 Hoc tibi sit compertum, quod re modica & vi-
 lissima soluaur in septuplum. Quæ enim hæc v-
 nica cordis contritio lacryma, cuius est tanta po-
 tentia, vt licet peccata debitaque fuissent septies
 multiplicata, illa sola & vnica soluerentur: cum
 ipsa sola sufficeret vt ex integro perfectèque re-
 mitterentur. An dari potest præclarior maiori-
 que potentia?

VI.
 Vna la-
 cryma
 gehennæ
 delere
 potest in-
 cendium.
 D. AVOVS.
 In ps. 94.
 Tom. 8.

Euge age charissime: sic te monet Augustin.)
 an ignis accensus est in anima tua ex peccato
 vehementior plora: an anima tua li. idinosa lu-
 xuriam ardet incendio? tua quoque fenerator
 ardore diuitiarum? & tua similiter vanis deside-
 rijis honorum ardore? Funde lacrymas: Ardes
 fortasse concupiscentiâ delicti? lacrymis extingue
 flammam peccati. An non efficax est aquarū po-
 tentia, quarum vel vnica gutta totum hoc incen-
 dium potest extinguere? vis igitur ignis infer-
 ni, vt satis notum est ex eo quod intelligimus,
 sola sufficit vt ipsos omnesque demones ultra
 modum excruciet, quorum tanta est vis & effi-
 cacia, vt omnis totius mundi ignis in vnâ con-
 gessus ex natura sua nec minimum eorum tene-
 re posset & adurere. Omnes aquæ creatæ à Deo
 & creati possibiles vnâ nequeunt scintillam ignis
 illius extinguere: imo talis est vt ex ipsis aquis
 ardor accresceret, sicut ignis ille qui cecidit su-
 per Ægyptios, de quo testatur Salomon, eum ip-
 sis aquis acius animari: ignis hic est, quem in-
 terprete D. Hieronymo, descripsit vates Isaias in
 figura illius qui succensus est in valle Tophet
 ad immolandum sacrificium omnium supremum
 filiorum quos parentes vnice diligebant. Idolo
 Moloch qui interior æreæ illius statuæ parte
 vacua, concludebatur igneque consumebantur:
 imo multo futurus est efficacior. Etenim hic ab
 hominibus incendebatur, quibus vires sunt infir-
 mæ, suisque eum statibus excitabant qui paula-
 tim deficiebant, & lignis alebatur quæ consu-
 mebantur: hunc verò Deus potentia succendit
 infinita, suo excitat statu qui nunquam fatiga-

In c. 30.
 Isai. ad fi-
 nem.
 VII.
 Allegoria
 de To-
 phet.

tur, & sulphure picæque perpetua fouebitur, quæ
 suum nunquam sunt acceptura: preparata est ad Isai. 30. 18.
 heri Tophet à Rege preparata profunda & dilatata.
 Nudimenta eius ignis & ligna multa. Flatus Domi-
 ni sicut torrens sulphuris succendens eam. Expenda-
 mus loquendi modum: sumitur enim Metapho-
 ra à fabro qui sufflaret fornacem talibus quidem
 follibus, vt pariter ventos excitarent vehementes,
 ac picem & sulphur subministrarent ad dētū-
 simum. Idcirco non semel vocat D. Ioan. inferni: Apoc. 19.
 Stagnum ignis & sulphuris. Ignis talis est vt om-
 nium ignium picis ardor, tragus coram eo esse
 sentiantur: proli qualis hic ignis? Nihilominus vi-
 res obstupescere lacrymarum, quarum vel vna to-
 tum hunc extingueret, si super illum vt decet,
 incideret: Ita vt si ex omnibus oculis omnium
 damnatorum non nisi vna profunderet de corde
 verè contrito, æternum illum ignem esset extin-
 ctura, ipsum Gehenna incendium (sic opusor cum
 D. Chrylost.) extingueret nonnulli lacryma. O poten-
 tiam Angelica superiorem.

§. 29. Lacrymis. Efficaces sint lacrymæ, qui-
 bus anima fiat Dei thronus & emundet
 efficacius quam aquis torrentis Cilon.

Nemo non miratur argumentum D. Hier. 80. ad
 agentis de Baptismo, vbi virtutem aquarū Ep. 83. ad
 explicat. Omnibus obuium est, inquit, Pri- Ocean
 mum omnium à Deo in hoc mundo viuib. vel-
 ut fundamentum eorum quæ producenda erant,
 fuisse aquas: quamuis enim in principio create-
 rit cælum & terram: terra tamen aquis erat in-
 undata & Spiritus Domini ferebatur super aquas: Gen. 1. 2.
 alia lectione scribitur: Incubabat super aquas: de-
 ducta metaphora, a. aue, quæ cuius incubat, illa
 sui pectus calore fouens quo tandem pul os ex-
 cludit. Fuerunt aquæ velut ova quibus Spiritus
 Domini incubabat: qui est amor diuinus quasi
 excludens ipsæque virtutem tribuens & eas dis-
 ponens, vt illis omnis creatura produceretur, sic
 Diuus Hieronymus: quia ex illis ortus videtur
 mundus, imo ipsum cælum & potissimum cry-
 stallinum, quod super cælos planetarum est & creatus
 super illud est Empireum quod est Dei sedes & est mun-
 dus.

Hoc declarat Diu. Hieronymus, quia cælum
 hebraice dicitur: Samaim, nomen sumptum ab
 aquis quæ hebraice dicuntur Maim, & idem est
 Samaim quod Ibi aqua, & hoc verificat per cælum
 crystallinum, quod Deus ex aquis produ-
 xit: & qui cæteris supereminet qui sunt plane-
 tarius.